

Recensiones

A. M. HAMELIN, O. F. M., *Un traité de morale économique au XIVe siècle. Le Tractatus de Usuris de Maître Alexandre d'Alexandrie*. 228 pp. Ed. : Nauwelaerts, Louvain. Pr. : 300 fr.

Ce livre constitue le num. 14 des « *Analecta Mediaevalia Namurcensia* ». Sous la direction du Professeur Delhayé, les livres édités dans cette collection s'attachent, de préférence, à apporter des données scientifiquement établies au sujet des grandes questions morales. Parmi ces problèmes, « le problème économique est d'une incessante actualité : tous les âges se sont occupés de possession, de permutation et de distribution des richesses ». Il semble que ces questions d'économie, considérées à la lumière des principes de la morale chrétienne, furent étudiées au Moyen Age surtout par des Franciscains.

Un Franciscain célèbre du treizième siècle, Alexandre Bonini, né à Alexandrie, et renommé surtout sous son nom : Alexandre d'Alexandrie, moraliste célèbre, auteur fécond, s'est appliqué à éclaircir ce problème de morale chrétienne. L'auteur de cette publication explique soigneusement le milieu culturel, politique, économique dans lequel Alexandre vécut et travailla. Son influence fut, sans aucun doute, importante ; en particulier sur S. Bernardin de Sienne.

Dans son traité « *De Usuris* » Alexandre n'eut pas l'intention de composer un traité sur l'usure ; il voulut plutôt élucider certaines controverses particulièrement aiguës dans son temps, surtout la question des rentes viagères. Dans son exposé, Alexandre écrit comme un maître. Les principes sont nettement dégagés, puis expliqués selon des argumentations nécessaires. En ce sens, Alexandre est et reste un exemple de sagacité et de logique dans sa façon de présenter son argumentation. Les conditions économiques de nos temps ne sont plus celles du XIIIe siècle. Mais la façon dont Alexandre est à la recherche d'un exposé clair des questions traitées, et de la ligne de conduite à tenir par les chrétiens dans leur milieu, constitue une sollicitude qui doit dominer toujours les recherches et les exposés se rapportant à des questions de morale chrétienne.

Après une introduction sur l'auteur du traité et sur son œuvre, le texte du traité « *De Usuris* » est édité. Le P. Hamelin édite ce texte avec soin. Et les moralistes de métier, aussi bien que tous ceux qui s'intéressent aux questions théologiques du Moyen Age, remercieront l'éditeur pour le zèle avec lequel il a préparé cette édition. Une remarque cependant : il nous semble que les épreuves d'im-

primerie auraient pu être corrigées plus soigneusement (surtout vers les pages 128-152).

J. B. VALVEKENS, O. Praem.

M.-J. VAN LEE, O. Praem., *Jesus Christus, de Heiland*. 117 blz.
Uitg. : De Vroente, Kasterlee. Pr. : 70 fr.

Onlangs werd te Antwerpen een zeventigjarige gevierd. Op deze viering werd de feesteling, Prof. R. Sterkens, vooral geroemd om zijn uitzonderlijke verdiensten in het bevorderen van een juiste kennis van de Nederlandse taal in het Middelbaar Onderwijs. Op dit gebied wordt immers de laatste jaren een merkelijke vooruitgang vastgesteld. Deskundigen wijten dit in zeer ruime maat aan de zorg waarmee enkelen zich aan hun werktafel hebben gezet om hun rijke ondervinding te benutten om goede, werkelijk-aangepaste, gevatte handboeken op te stellen. — We drukken de wens uit dat men ditzelfde ook weldra zou mogen zeggen op gebied van handboeken voor Theologie en Godsdienst : niet het minst in het Middelbaar Onderwijs. — Er was een tijd — is die geheel voorbij ? — dat sommigen er hun lust in stelden om handboeken af te breken, en ze, bijna systematisch, als verouderd en verstard voor te stellen. — Met het gevolg dat een aanzienlijk aantal van de leerlingen de klas verlaten met het gevoel dat weinig of niets vaststaat in die vakken. En zich later al te gewillig laten meeslepen of onoordeelkundig laten beroeren door allerhande theoriën, die komen en vlug verdwijnen.

Onze confrater Van Lee heeft zich moedig aan het werk gezet om aan de hogere sectie van het Middelbaar Onderwijs degelijke handboeken voor godsdienst te bezorgen. Hij plaatst zich op positief-bijbels terrein. Zijn gedegen kennis, destijds opgedaan in zijn abdij van Park en aan de hogeschool van Leuven, onderhouden en gerijpt door jarenlange-volgehouden studie, door praktisch onderwijs in abdij en in Middelbaar te Heverlee, maakte hem bekwaam voor deze lastige, doch zeer nuttige opdracht. Die kennis en ondervinding staan hem toe de blijvende kern van de leer te onderscheiden van tijdelijke wijze van voorstellen. — Volgens het programma van de Derde van het Middelbaar Onderwijs, wordt in dit Handboek Christus beschouwd als de Heiland. Het Evangelie is daartoe de bron. Maar dan het Evangelie juist en kundig voorgesteld ! Daarom wordt vooreerst een algemene en bijzondere inleiding gegeven over onze vier Evangelies. Om daarna de voornaamste voorvallen van het Evangelie aan te duiden, te overlopen en de blijvende betekenis ervan te belichten.

We verhoppen van harte dat dit handboek zijn weg maken moge in onze onderwijsgestichten. De ondervinding en het gebruik ervan zullen wellicht hier en daar enkele bewoordingen nog preciezer en bevattelijker maken kunnen ; en deze wellicht nog beter in over-